

Beskrivelse af besætningsforløb	Ansvarlig	mabu
	Oprettet	07-12-2022
Projekt: 5529 Salmonella sanering og fokus på smittebeskyt-	Side	1 af 3

Besætningsforløb 2020-2022

157 besætninger smittet med Salmonella Dublin har deltaget i projektet. I hver besætning er der afviklet op til 3 besøg i et forløb strækkende sig over 1-1½ år. Besætningsbesøgene i perioden 2020-2022 er udført af et team bestående af 5 dyrlæger samt en konsulent ansat ved SEGES. Som minimum har ejer og eventuelt driftsleder samt besætningsdyrlægen deltaget ved første besætningsbesøg. I enkelte besætninger har også kvægbrugskonsulenten deltaget. Ved de efterfølgende besøg har landmanden valgt, hvorvidt besætningsdyrlæge eller andre skal deltage.

Ved første besøg er der lavet en besætningsgennemgang, hvor risikoområder i forhold til smitte afdækkes samt de fysiske rammer drøftes. Desuden forsøges det at klarlægge landmandens og besætningsdyrlægens holdninger, viden og motivation i forhold til at sanere for Salmonella. Til dette bruges ofte de spørgsmål i den "spørgeguide", som blev udarbejdet i 2020. Formålet har været at få en relation og skabe tillid til primært besætningsejer samt at få en forståelse for de vilkår bedriften er underlagt. Første besøg munder ud i, at der findes min. tre tiltag, som besætningsejeren forpligtiger sig til. Der er stor fokus på, at tiltagene skal være specifikke, målbare, accepterede, realistiske og tidsbestemt. Tiltagene noteres i en skabelon i slutningen af besøget og afleveres som regel før besætningen forlades. Dels er det tidsbesparende men der er også et psykologisk element i at vores "aftale" afleveres personligt og ikke kommer som en mail på et senere tidspunkt.

Efter besætningsbesøget så er der fulgt op telefonisk indenfor en uge og igen ca. 14 dage senere samt herefter med en måneds interval. Dog er kontakten tilpasset behovet i den enkelte besætning. Nogle har haft behov for lidt tættere opfølgning, evt. hvor også driftsleder eller besætningsdyrlæge inddrages. Andre er hurtige til at implementere tiltag, hvor kontakten har været knap så hyppig. Der er udviklet et lille reminderprogram, der er brugt internt af SEGES dyrlægen. Det hjælper med at holde styr på, hvem der skal kontaktes hvornår. Formålet har været, at få tiltagene hurtigt implementeret og besætningsejer engageret i salmonellasaneringen.

De efterfølgende besøg er afviklet efter behov i den enkelte besætning. Som regel skal der lige være tid til, at effekten af de første tiltag kan ses. De næste besøg bygger videre på det første besøg og målrettes mere den enkelte besætnings behov. Nogle af de elementer, der har været inddraget, er undervisning af medarbejdere i salmonella, coaching, hjælp til struktur/udarbejdelse af arbejdsplaner. Her har vi gjort brug af de kompetencer, der findes i vores team af dyrlæger og konsulent. Relationen til besætningen udbygges. Der aftales tre nye tiltag. Efterfølgende er der fulgt op ved telefonisk henvendelse efter samme principper, som beskrevet oven for.

Fokus på det tredje og sidste besøg er at få afsluttet; men også få lagt en plan der rækker fremad, så besætningen kan blive Salmonella fri. Igen aftales der tre tiltag som på de forudgående besøg. Ikke alle besætninger er i mål efter tre besøg. Vi har derfor mulighed for at tilbyde yderligere to besøg inklusiv opfølgning, der er brugerbetalt; men til en favorabel pris. Indtil videre er der meget få, der har takket ja til tilbuddet.

Derudover har der været to fokusgrupper for at understøtte den lokale indsats. De er beskrevet i et særskilt notat.

I 2022 er der ikke startet nye besætningsforløb op. Til gengæld er der arbejdet videre i de besætninger, hvor forløbet startede i 2020 eller 2021. Alle forløb afsluttes inden årets udgang.

Der er lavet en effektvurdering i forhold til, hvor langt de enkelte besætninger er i saneringen. Vurderingen er foretaget af den SEGES dyrlæge, der har stået for forløbet i den enkelte besætning. Vurderingen er dels baseret på prøveresultater fra de enkelte dyregrupper samt en subjektiv vurdering. Resultaterne er vist nedenfor i tabel 1.

	Niv. 1	Har været i niv. 1	Niv. 1 de næste 12 måneder	Niveau 1 om mere end et år	Ophørt
Antal besætninger	36	11	32	78	2
	23 %	7 %	20 %	49 %	1 %

Tabel 1: Opgørelse over de opnåede resultater i afsluttede besætninger.

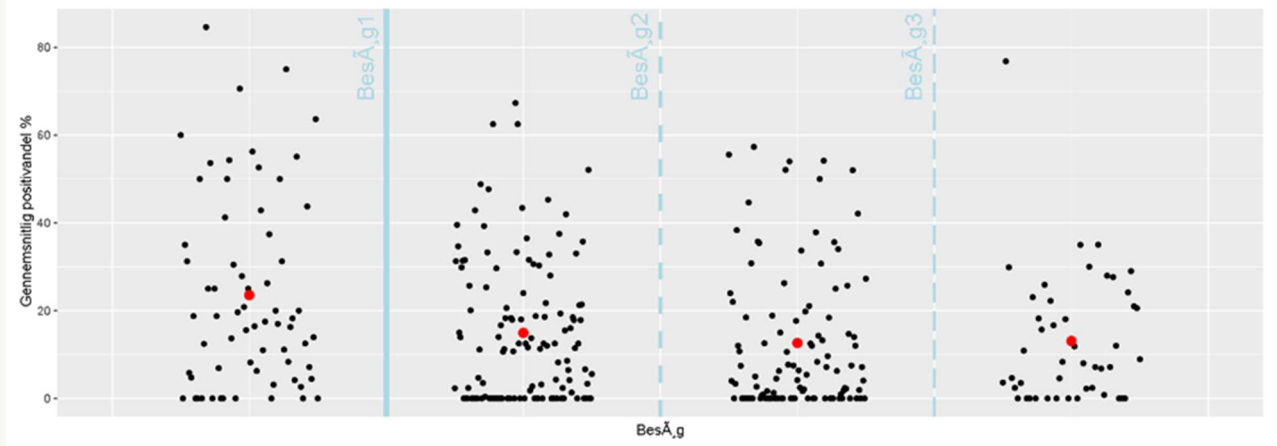
I langt størsteparten af besætningerne er der sket forbedringer af smittebeskyttelsen. De besætninger, der ikke har forbedret smittebeskyttelsen hos kalvene, er enten afsluttet da besætningen er solgt eller afsluttet, da de aftalte tiltag ikke blev implementeret.

23 % af de afsluttede besætningerne er nu i niveau 1 og yderligere 20 % forventes at være det inden for 12 måneder. Desværre er der også 11 besætninger svarende til 7 %, der har været i niveau 1; men er faldet tilbage i niveau 2 efter forløbet er afsluttet. Det kræver en indsats at forblive i niveau 1, og nogle besætninger har slækket på procedurerne og rutinerne efter forløbet er afsluttet.

For omkring halvdelen af de deltagende besætninger forventes det at tage mere end et år, før de er i niveau 1. Årsagerne hertil kan være mange; men staldforhold i forhold til overbelægning/ manglende kapacitet i kælvningsafdeling og kalvestald går igen i flere besætninger. Derudover mangler nogle landmænd motivationen til at gøre den fornødne indsats. Andre er udfordret af manglende systematik og ledelse. Det er også ofte de besætninger, der tit skifter personale, hvilket gør det endnu vanskeligere at opretholde en systematik.

En opgørelse på tværs af alle deltagende besætninger, viser at andelen af positive kalve falder efter første besøg; men er herefter uændret. Før første besøg er der i gennemsnit 25 % positive kalve i besætningen. Det er faldet til under 15 % efter første besøg. Der er ligeledes langt flere besætninger, der ikke har kalve med positive blodprøver efter første besøg sammenlignet med før besøg. De besætninger, der har fået tre besøg, er ofte dem, hvor saneringen ikke er gået helt så hurtigt. Derfor er andelen af positive kalve uændret i forhold til efter 1. besøg. Dette er illustreret i figur 1.

Udvikling i positivandel i mellem besøg - kalve 0-6 mdr

1. Figur 1: Andelen af positive kalve i hver af de deltagende besætninger.